

ÎNCHEIERE

20 octombrie 2021

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale și de Chișca Vasile, reprezentat de avocatul Angela Vuico,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Chișca Vasile împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea refuzului, obligarea recalculării și achitării alocației nominale de stat, împotriva deciziei din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 29 noiembrie 2019, Chișca Vasile a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea recalculării și achitării alocației nominale de stat, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, a participat la războiul din Afganistan, iar în anul 1985 în perioada serviciului militar a devenit invalid de gradul xxx.

La 21 noiembrie 1985, pentru merite deosebite față de stat a fost decorat cu ordinul „Steaua Roșie” („Красная Звезда”) a fostei URSS. A beneficiat și de alocație nominală în mărime de 50 de lei lunar până la data de 11 februarie 2019, iar din 11 februarie 2019 alocația a fost majorată, constituind 100 de lei lunar.

A invocat reclamantul că, ordinul „Steaua Roșie”, echivalează cu distincția de stat a R. Moldova, ordinul „Ștefan cel Mare”, prevăzut în anexa la Hotărârea Parlamentului nr. 533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor R. Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei URSS.

În baza art. 21 alin. (2) lit. b) din Legea nr.190-XV din 08 mai 2003 cu privire la veterani, are dreptul la alocație nominală ca beneficiar de pensie, persoana decorată cu distincție de stat ale fostei URSS, ce este echivalată cu distincțiile de stat ale R. Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 533-XIII. Prevederile art. 22

alin.(1) lit.d) din Legea sus-menționată, statuează că, alocația nominală se stabilește persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” și „Slava Muncii” de clasele I, II, III și persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste – 500 de lei. Alocația nominală lunară de stat pentru merite deosebite față de stat în mărime de 500 de lei, a fost stabilită persoanelor decorate cu ordinul „Ștefan cel Mare” începând cu 01 mai 2006.

Consideră că incorect i-a fost calculată și achitată alocația pentru merite deosebite față de stat, primind lunar numai 50 de lei în loc de 500 de lei. Astfel, în perioada de la 01 mai 2006 până la 11 februarie 2019, diferența alocației de stat lunare în mărime de 450 de lei, nu i-a fost achitată, iar începând cu 11 februarie 2019 a primit 100 de lei lunar, diferența fiind de 400 de lei.

La 18 octombrie 2019, s-a adresat cu cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat recalcularea sumei alocate și achitarea diferenței alocației nominale în sumă de 450 de lei lunar. Prin răspunsul din 06 noiembrie 2019, a fost respinsă cererea prealabilă, fiind informat că nu este temei legitim de a-i recalcula cuantumul alocației nominale prevăzut, în sumă de 500 de lei pentru ordinul „Steaua Roșie”, pe motiv că beneficiază de alocația nominală pentru merite deosebite față de stat, ca persoană decorată cu ordinul „Steaua Roșie” cuantumului căruia constituie 100 de lei.

Reclamantul a susținut că, sumele alocației nominale nu au fost achitate la timp din vina organului care stabilește și plătește alocația. Astfel, i-a fost cauzat un prejudiciu material prin neachitarea integrală a alocației pentru merite deosebite față de stat și un prejudiciu moral rezultat din stresuri nervoase, stări de suferințe psihice care-i afectează sănătatea.

A solicitat reclamantul anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale din 06 noiembrie 2019 ca fiind neîntemeiat, obligarea achitării alocației nominale pentru merite deosebite față de stat, pentru perioada 01 mai 2006 până la data de 11 februarie 2019 în mărime de 450 de lei lunar, iar începând cu data de 11 februarie 2019 diferența de 400 de lei lunar și pe viitor achitarea alocației nominale pentru merite deosebite față de stat în mărime de 500 de lei lunar, repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 5 000 de lei.

Prin hotărârea din 04 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Chișca Vasile împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea recalculării și achitării alocației nominale de stat și încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a anulat ca neîntemeiat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recalcularea alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat lui Vasile Chișca.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite lui Chișca Vasile diferența alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat în mărime de 450 de lei lunar, începând cu data de 01 mai 2006 până la 11 februarie 2019, și în mărime de 400 de lei lunar începând cu 11 februarie 2019 până la data punerii în executare a prezentei hotărâri.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Chișca Vasile alocația nominală de stat pentru merite deosebite față de stat în mărime de 500 de lei lunar.

S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale, în beneficiul lui Chișca Vasile cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 5 000 de lei.

Manifestând dezacordul cu hotărârea instanței de fond, în termenul prevăzut de lege, Casa Națională de Asigurări Sociale, la 10 iulie 2020, a depus cerere de apel nemotivată, iar la 17 octombrie 2020 cerere de apel motivată, împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat casarea hotărârii din 04 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei decizii noi de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată integral hotărârea din 04 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o hotărâre nouă prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Chișca Vasile împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la refuzul privind recalcularea alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat, obligarea recalculării și achitării alocației nominale de stat și încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a anulat ca neîntemeiat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recalcularea alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat a lui Chișca Vasile, începând cu data de 11 februarie 2019.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite lui Chișca Vasile alocația nominală de stat pentru merite deosebite față de stat pentru distincție de stat „Steaua Roșie” în mărime de 500 de lei lunar, începând cu data de 11 februarie 2019.

S-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în folosul lui Chișca Vasile suma de 3 000 de lei pentru cheltuieli de asistență juridică.

În rest acțiunea a fost respinsă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a ajuns la concluzia că reclamantul Chișca Vasile are dreptul la alocația nominală în mărime de 500 de lei pentru ordinul „Steaua Roșie”, reieșind din faptul că distincția de stat a fostei URSS - ordinul „Steaua Roșie” a fost echivalată după importanță cu distincția de stat a R. Moldova - ordinul „Ștefan cel Mare”.

Totodată, Colegiul a considerat că prima instanță corect a recunoscut ca fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-2309/19 din 06 noiembrie 2019 or, Casa Națională de Asigurări Sociale urma să-i recalculeze și să-i achite lui Chișca Vasile alocația nominală de stat pentru merite deosebite față de stat pentru distincție de stat „Steaua Roșie” în mărime de 500 de lei lunar.

Curtea de Apel Chișinău a apreciat critic alegațiile instanței de fond privind termenul de calculare a alocației solicitate de către reclamantul/intimat, și anume începând cu data de 01 mai 2006 până la 11 februarie 2019, deoarece Chișca Vasile beneficiază de alocația propriu-zisă din februarie 2019. Potrivit actelor cauzei, reclamantul, până la data solicitării acordării alocației nominale „Steaua Roșie”, și anume până la data de 11 februarie 2019, nu a beneficiat de careva plăți pentru ordinul dat.

Astfel, solicitarea reclamantului Chișca Vasile de a achita diferența alocației nominale pentru merite deosebite în beneficiul său, începând cu data de 01 mai 2016

până la 11 februarie 2019, a fost respinsă ca nefondată, deoarece o asemenea prestație nu a fost stabilită.

Cu referire la pretenția privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică instanța de apel a reținut că prestația reprezentantului reclamantului, timpul și munca depusă de către acesta, rezultatul obținut, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate și complexitatea cauzei, precum și soluția de admitere parțială a acțiunii, urmează de admis parțial cu încasarea sumei de 3 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, această sumă fiind apreciată de către instanță ca reală, necesară și rezonabilă.

La 26 mai 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus cerere de recurs nemotivată, iar la 23 iulie 2021, cerere de recurs motivată împotriva deciziei din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casare parțială a deciziei și anume în partea ce ține de recalcularea și achitarea alocației de stat pentru merite deosebite față de stat și încasarea cheltuielilor de asistență juridică, cu adoptarea unei decizii noi (f.d. 150-151, 166-170).

În motivarea recursului a indicat că, în urma examinării dosarului de pensionare al intimatului, s-a stabilit că acesta este beneficiar de pensie de dezabilitate medie (gradul xxx) survenită în timpul îndeplinirii serviciului militar, începând cu data de 25 octombrie 2004. De la 23 ianuarie 2015, gradul de dezabilitate acordat a fost modificat fiind acordat gradul de dezabilitate accentuat (gradul xxx), iar începând cu 29 octombrie 2009 acesta este acordat fără termen.

Începând cu 25 octombrie 2004, intimatul beneficiază de alocație lunară de stat ca participant la acțiunile de luptă din Afganistan în mărime de 550 de lei lunar, stabilită conform prevederilor Legii nr.121 din 03 mai 2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație, iar începând cu 11 februarie 2019, beneficiază de alocație nominală de stat, în conformitate cu prevederile Legii nr. 190 din 08 mai 2003 cu privire la veterani, pentru ordinul „Steaua Roșie” care constituie 100 de lei lunar.

Relatează recurenta că conform prevederilor alin. (1) art. 7 al Legii nr. 190/2003 cu privire la veterani, veteranii de război se consideră persoanele care au participat la acțiunile de luptă în cel de-al doilea război mondial, la acțiunile de luptă desfășurate pe teritoriul altor state și la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței R. Moldova sau care au asigurat unitățile militare ale armatei active în zonele în care s-au desfășurat acțiunile de luptă, precum și persoanele care și-au îndeplinit serviciul militar sau au lucrat în spatele frontului în anii celui de-al doilea război mondial și au fost decorate cu ordine sau medalii ale fostei URSS, pentru serviciu ireproșabil și muncă plină de abnegație în anii celui de-al doilea război mondial.

Sușține că conform art. 21 al Legii nr. 190/2003 cu privire la veterani, persoanelor decorate cu distincții de stat ale fostei URSS echivalate cu distincțiile de stat ale R. Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 533 cu privire la drepturile cetățenilor R. Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei URSS, beneficiari de pensii, li se stabilește o alocație lunară nominală de stat pentru merite deosebite față de stat. Cuantumul alocației lunare pentru persoanele decorate cu ordine, cu excepția persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” și „Slava Muncii” de clasele I, II și III și persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste, constituie de la 1 iulie 2016 - 100 de lei, lit. d) al aceleiași Legi, expres

prevede, că se stabilește o alocație nominală în cuantum de 500 de lei lunar persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” și „Slava Muncii” de clasele I, II și III și persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste, iar pentru persoanele decorate cu ordinul „Steaua Roșie”, cuantumul alocației constituie 100 de lei lunar.

A mai invocat recurenta că prin Hotărârea Parlamentului nr. 533 din 13 iulie 1995 a fost echivalat, doar ca importanță ordinul „Steaua Roșie” cu ordinul „Ștefan cel Mare”, însă acest fapt nicidecum nu prevedea că, alocația nominală pentru merite deosebite față de stat urmează a fi achitată în cuantum de 500 de lei lunar. Or, prin hotărârea menționată nu putea fi și nici nu a fost modificată Legea cu privire la veterani nr. 190/2003, care expres prevede mărimea alocației nominale de stat pentru ordinul „Steaua Roșie”, în cuantum de 100 de lei lunar.

Consideră că instanța ierarhic inferioară a ignorat în totalmente cumulul argumentelor invocat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

La 20 august 2021, Chișca Vasile, reprezentat de avocatul Angela Vuico, a depus cerere de recurs motivată împotriva deciziei din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei decizii noi prin care să fie menținută hotărârea instanțe de fond (f.d. 176-183).

În motivarea cererii de recurs a invocat că Casa Națională de Asigurări Sociale încearcă să ducă în eraore instanța, pentru a nu achita diferența alocației nominale, deoarece până în luna februarie 2019 dînsul primea lunar 50 lei, alocație pentru merite deosebite față de stat, iar începând cu luna martie 2019 primește 100 de lei lunar. Argumentele reprezentantului CNAS, atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, precum că Chișca Vasile s-a adresat cu cerere pentru acordarea alocației nominale tocmai la data de 13 februarie 2019 și, precum că la adresarea lui cu cerere pentru pensionare nu a comunicat și nu s-a cunoscut despre acest ordin, nu corespund realității.

Relatează că în dosarul administrativ se regăsește livretul său militar din care rezultă că la momentul depunerii cererii de acordare a alocației de stat pe pagina nr. 9 pct. 21 din livretul militar este mențiunea că a fost decorat cu ordinul „Steaua Roșie”. Totodată, în dosarul său de pensionare se regăsește decizia CTAS nr. 23395 din 28 decembrie 2012 prin care i-a fost refuzat în acordarea alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat.

Menționează că art. 21 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 190 din 08 mai 2003 cu privire la veterani, prevede că au dreptul la alocație nominală beneficiarii de pensii, persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei URSS, echivalate cu distincțiile de stat ale R. Moldova prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 533 din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor R. Moldovadecorați cu distincții de stat ale fostei URSS. Astfel, conform Anexei la Hotărârea Parlamentului RM nr. 533 din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor R. Moldovadecorați cu distincții de stat ale fostei URSS, ordinul „Steaua Roșie” a fostei URSS corespunde conform importanței cu distincția de stat a R. Moldova - ordinul „Ștefan cel Mare”.

Consideră recurentul că pretenția privind compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 5 000 de lei este întemeiată, deoarece în această sumă se include asistența juridică privind întocmirea cererii prelabile, întocmirea acțiunii, participarea în instanțele de judecată, întocmirea referinței și a recursului.

Conform art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 19 mai 2021.

La 19 iulie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale, a recepționat decizia contestată, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție DS8001918289AS, anexat la materialele dosarului (f.d.161).

La 23 iulie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus recurs motivat împotriva deciziei din 19 mai 2021, astfel se atestă că recursul a fost depus în termen.

La 21 iulie 2021, avocatul Vuico Angela, în interesele lui Chișca Vasile, a recepționat decizia contestată, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție DS8001918274AS, anexat la materialele dosarului (f.d.163).

La 20 august 2021, prin intermediul poștei electronice, avocatul Vuico Angela, în interesele lui Chișca Vasile, a depus recurs motivat împotriva deciziei din 19 mai 2021, astfel se atestă că recursul a fost depus în termen.

La 16 august 2021 și la 06 septembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia cererilor de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisorile de însoțire anexate la materialele dosarului (f.d. 173, 205).

La 14 septembrie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului depus de Chișca Vasile, reprezentat de avocatul Angela Vuico, cu menținerea în vigoare a deciziei instanței de apel în partea ce ține de achitarea diferenței alocației nominale pentru merite deosebite față de stat, pentru perioada 01.05.2006 - 11.02.2009, în mărime de 450 de lei lunar.

Examinând temeiurile invocate în recursuri în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile inadmisibile, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un

drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererile de recurs depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale și de Chișca Vasile, reprezentat de avocatul Angela Vuico, sunt inadmisibile.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursurile depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale și de Chișca Vasile, reprezentat de avocatul Angela Vuico, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Nina Vascan

Victor Burduh